

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

10 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către inculpat și de către avocatul Druță Boris în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2019 și a sentinței Judecătoriei Ungheni din 17 decembrie 2018, în cauza penală în privința lui **Pruteanu Ion Xxxxx**, născut la xxxxx, originar din s. xxxxx r-nul xxxxx, fără domiciliu

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță:

de la 02.08.2018 – până la 17.12.2018

instanța de apel:

de la 21.01.2019 – până la 26.02.2019

instanța de recurs ordinar:

de la 18.05.2019 – până la 10.07.2019

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ungheni din 17 decembrie 2018, Pruteanu Ion Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal, la 15 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis.

A fost admisă cererea procurorului referitor la perceperea cheltuielilor judiciare, fiind încasat de la Pruteanu Ion în beneficiul statului, cheltuielile judiciare în sumă de 63.336 lei.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că, Pruteanu Ion, la data de 28 martie 2018, în jurul orei 23:00, fiind în stare de ebrietate alcoolică și aflându-se pe teritoriul stânei situate în extravilanul s. Vărzăresti, din r-nul Nisporeni, unde se mai afla și cunoscutul său Fînu Vasile, urmare a unui schimb de expresii și reproșuri avute cu ultimul, precum și observând faptul că, acesta era vulnerabil pe motivul imposibilității de a se apăra aferent stării de ebrietate avansate și constituției corporale, în lipsa unor motive întemeiate a inițiat un conflict cu acesta și urmărind scopul cauzării vătămarilor corporale, a intrat în locuința situată pe teritoriul menționat, de unde a luat un cuțit și în vederea realizării scopului infracțional avut, având asupra sa cuțitul nominalizat, s-a apropiat de Fînu Vasile și dându-și seama, că

acesta este în imposibilitate de a se apăra și a opune rezistență, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, în lipsa unor motive întemeiate și ținând în mână sa cuțitul vizat, intenționat cu acest obiect tăietor-înțepător i-a aplicat ultimului o lovitură în regiunea abdomenului, astfel cauzându-i suferințe fizice insuportabile și vătămări corporale grave periculoase pentru viață, sub formă de plagă tăiată-înțepată, penetrantă, oarbă a abdomenului, cu lezarea duodenului, jejunului, rinichiului drept, traumatisme care potrivit raportului de expertiză judiciară (medico-legală) cu nr. 201824D0079 din 29 iunie 2018 se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață, iar ulterior Fînu Vasile fiind internat în instituții medicale, la 06 aprilie 2018 a decedat. Vătămrile corporale grave, periculoase pentru viață sunt în legătură cauzală directă cu decesul victimei Fînu Vasile.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului Pruteanu Ion, a fost calificată *de drept* în baza art. 151 alin. (4) Cod penal – vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viață, care a provocat decesul victimei.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Nastas Tatiana în numele inculpatului, la data de 21 decembrie 2018, care a solicitat casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea apelului a invocat că:

- inculpatul nu a recunoscut vina, iar probele prezentate de către partea acuzării nu pot fi luate în considerație, deoarece sunt bazate pe depozițiile unui martor, care dispune de retard mintal sever;

- în cadrul procesului penal, a fost audiat în calitate de martor, o persoană cu date distorsionate, pe care nu îl cunoaște, care a făcut declarații mincinoase, deoarece nu a recunoscut niciodată faptele imputate, pentru că nu le-a săvârșit.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2019, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

5. În motivarea hotărârii adoptate, instanța de apel a menționat că, în urma cercetării suplimentare a probelor administrate de prima instanță, ce au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, corect a fost stabilită starea de fapt, respectiv acțiunile inculpatului Pruteanu Ion just au fost încadrate în dispoziția art. 151 alin. (4) Cod penal.

Cu referire la motivele invocate de apelant, precum că prima instanță a adoptat soluția incorectă de condamnare a inculpatului, respectiv, acesta urma să fie achitat de sub învinuirea adusă, instanța de apel a constatat că, prima instanță nu a comis careva erori de fapt, ce ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției ultimului în comiterea acțiunilor infracționale.

Instanța de apel a considerat că, afirmațiile inculpatului despre nevinovăția sa, reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, deoarece prima instanță în sentință corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției

inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală.

Deși, inculpatul nu a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, instanța de apel a considerat că, aceasta a fost confirmată prin declarațiile succesoriului părții vătămate Fînu Nicanor, martorilor Carchilan Petru, Farîmă Oleg, Gulica Irina, Gavrilița Ivan (date de anchetă distorsionate), precum și materialele cauzei: procesul-verbal de cercetare la fața locului din 29 martie 2018 și fototabelul anexă (v. 1, f.d. 16-22); procesul-verbal de examinare a obiectului din 02 aprilie 2018 și fototabel anexă (v. 1, f.d. 66-73); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 02 aprilie 2018 și fototabel anexă (v. 1, f.d. 88-90); procesul-verbal de ridicare a obiectului din 18 aprilie 2018 (v. 1, f.d. 105); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 18 aprilie 2018 și fototabel anexă (v. 1, f.d. 92-95); procesul-verbal de recunoaștere a obiectului din 22 mai 2018 și fototabel anexă (v. 1, f.d. 96-98); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 18 aprilie 2018 și fototabel (v. 1, f.d. 99-102); procesul-verbal de recunoaștere a persoanei din 27 iulie 2018 și fototabel anexă (v. 2, f.d. 235); raportul de expertiză judiciară (medico-legală) 201824D0079 din 29 iunie 2018 (v. 2, f.d. 33-41); raportul de expertiză judiciară (chimică) 1299-1300 din 4 iulie 2018 (v. 2, f.d.70-73); raportul de expertiză judiciară (psihiatrică) 201835A0436 din 13 iulie 2018 (v. 2, f.d. 56-60).

Instanța de apel, analizând declarațiile succesoriului părții vătămate, martorilor a considerat că, acestea sunt veridice, relatează adevărul, sunt consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului, care coroborează cu probele materiale scrise, cercetate în ședința de judecată.

În acest context, instanța de apel nu a avut temei pentru a da o nouă apreciere probelor, fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

În opinia instanței de apel, declarațiile inculpatului Pruteanu Ion privind nevinovăția sa în comiterea faptei penale imputate se combat prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice, cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile martorilor nominalizați și probele scrise, cercetate în ședința de judecată. Aceste probe coroborează între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii.

De asemenea, instanța de apel a notat că, careva divergențe între declarațiile martorilor și probele scrise, ce ar trezi dubii nu au fost reținute.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că, în acțiunile inculpatului sunt prezente semnele constitutive ale infracțiunii imputate, iar nerecunoașterea vinovăției de către Pruteanu Ion în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, nu poate servi temei de achitare, de vreme ce în cursul judecării cauzei au fost administrate suficiente probe ce confirmă cu certitudine vinovăția ultimului în comiterea infracțiunii nominalizate și a fost apreciată de către instanță ca o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmărind scopul evitării răspunderii penale.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a notat că, argumentele invocate de apelant referitor la achitarea inculpatului, pe motiv că probele administrate în cauză nu dovedesc vinovăția acestuia în comiterea infracțiunii imputate, constituie în sine un dezacord cu modul de apreciere a probelor administrate la dosar.

Cu privire la numirea pedepsei, instanța de apel a conchis că, prima instanță la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, corect a aplicat prevederile legale, conform dispozițiilor art. 7, 75 Cod penal, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul acestuia în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii imputate, considerând că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, este întemeiată concluzia primei instanțe că corijarea și reeducarea persoanei vinovate este posibilă doar cu izolarea acestuia de societate.

6. Hotărârile judecătorești sunt atacate cu recursuri ordinare de către:

6.1 Inculpat, la data de 22 aprilie 2019, care solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, deoarece nu este vinovat și nu a săvârșit infracțiunea imputată.

6.2 Avocatul Druță Boris în numele inculpatului, la data de 02.05.2019, care a solicitat casarea acestora și adoptarea unei noi hotărâri, prin care Pruteanu Ion să fie achitat.

În motivarea recursului invocă:

- instanțele de fond nu au respectat cerințele stipulate la art. 101 Cod de procedură penală și nu au dat o apreciere serioasă probelor administrate la caz, iar vina lui Pruteanu Ion nu a fost dovedită. Prima instanță a adoptat o soluție incorectă de condamnare a inculpatului, care urmează a fi achitat;

- instanțele de fond au dat prioritate declarațiilor martorilor Carchilan Petru, Farîmă Oleg, Gulica Irina, Gavrilița Ivan și cele ale succesorului părții vătămate Fînu Nicanor, cu care inculpatul nu este de acord. Toți martorii au vorbit că pe Fînu Vasile, l-a înjunghiat o persoană necunoscută și nicidecum nu vorbesc despre Pruteanu Ion;

- din conținutul deciziei instanței de apel, nu este clar stabilit, dacă inculpatul are vreo atribuție concretă față de asasinarea lui Fînu Vasile;

- prin decizia instanței de apel lui Pruteanu Ion, i-au fost ignorate drepturile la un proces echitabil.

În drept, recursul este întemeiat în baza art. 427 alin. (1) pct. 2), 6) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat și a solicitat de a decide inadmisibilitatea acestuia ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurenți, iar decizia contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente:

Cu referire la recursul declarat de către avocatul Druță Boris în numele inculpatului

Potrivit pct. 4) alin. (2) art. 432 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Reieșind din prevederile alin. (2) art. 424 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent.

În prezenta cauză, Colegiul menționează că apărătorul inculpatului, în recursul declarat, la motivele de drept a indicat ca temeiuri pentru casarea hotărârii instanței de apel, art. 427 alin. (1) pct. 2) și 6) Cod de procedură penală, care prevăd că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care *instanța nu a fost compusă potrivit legii ori au fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33*; precum și în cazul când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței*.

Ținând cont de motivele invocate în recursul ordinar declarat de către recurent, Colegiul penal atestă că, autorul prin prisma cazului de casare stipulat la pct. 2) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, nu a făcut o careva argumentare în acest sens și nu a indicat careva motive de fapt și de drept ce ar justifica incidența faptului că instanța nu a fost compusă potrivit legii ori prin ce împrejurări a considerat că, au fost încălcate prevederile art. 30, 31 și 33 Cod de procedură penală, în prezenta speță. Așadar, instanța de recurs va aprecia acest caz de casare indicat de către apărător la temeiurile de drept a recursului ordinar declarat, ca unul formal și respectiv nu se va expune asupra acestuia, deoarece nu a fost motivat astfel, încât instanța supremă să verifice incidența lui la cauza supusă judecării.

Cu referire la prezența în speță a temeiului de casare invocat de către apărătorul inculpatului, prin prisma pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, Colegiul penal relevă că, această normă procesuală, de fapt, stipulează 5 cazuri de casare, după cum urmează:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii;
- dispozitivul hotărârii este expus neclar;
- instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Însă, reieșind din textul recursului declarat nu se atestă și nici nu se întrevăde o careva argumentare sub aspectul prezenței vreunui temei pentru recurs din cele

prevăzute la norma procesuală enunțată mai sus. Prin urmare, invocarea normei menționate ca temei pentru recurs, Colegiul penal o apreciază ca fiind una declarativă și nemotivată, ceea ce este inadmisibil la declararea recursului ordinar.

Cu toate că, apărătorul nu a indicat și nu a motivat care din cazurile prevăzute la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală a fost admis ca eroare de drept la judecarea cauzei în ordine de apel, analizând hotărârea contestată a instanței de apel, Colegiul apreciază că, în prezenta speță instanța ierarhic inferioară și-a motivat decizia în concordanță cu prevederile art. 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, astfel aceasta cuprinzând temeiurile de fapt și de drept ce au dus, la respingerea apelului declarat în prezenta cauză, fiind motivată just adoptarea unei asemenea soluții. Totodată, Colegiul penal atestă că, instanța de apel a respectat și prevederile art. 414 Cod de procedură penală, expunându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel și prin hotărârea sa a oferit răspunsuri argumentate asupra acestora, în coraport cu circumstanțele stabilite în prezenta speță, ce au fost verificate în ședință de judecată. Prin urmare, instanța de recurs conchide că, temeiul pentru recurs invocat de apărătorul inculpatului și prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală nu este incident în prezenta speță.

Totodată, Colegiul constată că prezentul recurs declarat de către apărătorul inculpatului se referă în bună parte la chestiunea de apreciere a probelor. Astfel, reieșind din analiza textuală a acestui recurs ordinar declarat de apărător în cauza deferită judecării, se constată că acesta expune inclusiv conținutul unor probe cercetate de instanțele de fond, după care în cele din urmă consideră că acestea nu constituie un ansamblu de dovezi ce ar confirma vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii imputate.

Elocvent în acest sens, se impune precizarea că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depus de către organele de urmărire penală, instanțele judecătorești, cât și de părțile în proces, se concentrează pe soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Aprecierea probelor după intima convingere a judecătorului trebuie să se bazeze pe prevederile legale, iar convingerea intimă se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu, sub toate aspectele, complet și obiectiv. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după pertinența, concludența, veridicitatea și utilitatea acestora și toate probele în ansamblu lor sunt apreciate din punct de vedere al coroborării acestora.

Însă, cu referire la faptul dacă chestiunea de apreciere a probelor poate fi invocată la această etapă a procedurilor, instanța de recurs reiterează că la etapa judecării recursului nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele ierarhic inferioare, aceasta fiind atributul exclusiv al instanțelor de fond.

Din atare considerente, Colegiul penal lărgit nu va analiza și verifica probele administrate în cauză. În speța deferită judecării nu s-a constatat discrepanța între cele reținute de instanțele de fond în vederea condamnării inculpaților și conținutul real al

probelor sau ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții decât cea pe care materialul probator o redă.

De altfel, simplul fapt că pot exista două puncte de vedere distincte cu privire la modul de apreciere a probelor nu este un motiv suficient și plauzibil pentru a dispune rejudecarea unei cauze penale, după cum solicită recurenții.

Deci, Colegiul penal lărgit consemnează că instanțele ierarhic inferioare, verificând cele imputate inculpatului Pruteanu Ion, au conchis corect că în speța dată au fost acumulate și prezentate instanței probe verosimile, pertinente și concludente, ce demonstrează vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, precum a fost indicat în actul de învinuire.

De asemenea, Colegiul atestă că, recurentul în prezenta speță nu a argumentat și nu a specificat prin ce anume i s-a încălcat inculpatului dreptul la un proces echitabil sau prin ce circumstanțe nu s-a respectat față de el cerințele art. art. 5, 13 CEDO, din care motiv instanța de recurs nu se va expune asupra acestor critici, apreciindu-le ca declarate formal.

Prin urmare, Colegiul statuează că hotărârea instanței de apel, a fost adoptată în corespundere cu prevederile art. 414-419 Cod de procedură penală și din atare considerente, recursul ordinar declarat de către avocatul Druță Boris în numele inculpatului este inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către inculpatul Pruteanu Ion

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că nu corespunde cerințele de formă și conținut prevăzute în art. 429 și 430.

Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat.

Dispozițiile art. 430 Cod de procedură penală, stipulează cerințele, cărora trebuie să corespundă cererea de recurs, în special, textul recursului trebuie să conțină argumentarea ilegalității hotărârii atacate, cu indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 Cod de procedură penală (unul sau mai multe din acestea) și cu invocarea problemei de drept ce persistă în cauză, indicând care este eroarea comisă de instanță.

Verificând motivele recursului declarat, Colegiul penal constată că, inculpatul printr-o frază generală își declară dezacordul cu hotărârile judecătorești adoptate la caz, indicând doar că nu este vinovat, însă acesta nu specifică concret temeiul prevăzut de legea procesuală la utilizarea acestei căi de atac, și anume, nu abordează careva probleme de drept, nu indică la careva erori comise de instanțele de fond ce ar genera casarea acestora, nu-și argumentează recursul în sensul declarat și nu indică careva temei pentru recurs din cele prevăzute la art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, adică în adresa instanței supreme a parvenit un recurs nemotivat din partea inculpatului Pruteanu Ion.

Tototodată, Colegiul menționează că, alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, prevede 16 puncte cu temeiuri de declarare a recursului ordinar, astfel, dacă o parte a

procesului consideră că soluția instanței de apel conține erori de drept și o atacă în instanța superioară, atunci ea este obligată, conform art. 430 pct. 5) Cod de procedură penală, să motiveze recursul și să indice eroarea ce s-a comis, în coraport cu cel puțin unul din temeiurile enumerate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală.

În cazul în care autorul nu invocă concret sau nu semnalează în recurs temeiul pe care se bazează, din cele reglementate de norma procesuală penală, un asemenea recurs se consideră ca fiind necorespunzător după formă și conținut, deoarece nu îndeplinește exigențele prevăzute de pct. 5) al art. 430 Cod de procedură penală și urmează a fi respins ca inadmisibil.

Astfel, Colegiul constată că, recursul ordinar declarat de inculpat, nu întrunește condițiile legale de formă și conținut, iar instanța de recurs nu este în drept să completeze recursul inculpatului cu circumstanțe de fapt și de drept, care l-ar justifica sub acest aspect, întrucât potrivit art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

În consecință, dat fiind faptul că în fața instanței de recurs nu este stabilit cadrul discuției, fără motivarea recursului, în corespundere cu prevederile legale enunțate mai sus, Colegiul conchide că recursul inculpatului Pruteanu Ion, este inadmisibil, deoarece nu îndeplinește cerințele de formă și conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 1), 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 26 februarie 2019, în cauza penală în privința lui **Pruteanu Ion Xxxxx**, pe motiv că recursul declarat de către avocatul Druță Boris în numele inculpatului este vădit neîntemeiat, iar recursul declarat de către inculpat nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 08 august 2019.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda